

RØRVIG BY OG LAND

INDHOLD

LEDER.....	3
INDKALDELSE TIL GENERALFORSMALING	5
PROJEKT RØRVIG BYMIDTE	6
RØRVIG MØLLES ÅBNING	8
FORLYSTELSESPARKEN VED DANMARKS MIDTPUNKT I RØRVIG FOR ELLER IMOD?	11
HVORLEDES RØRVIG KOM RIGTIGT IND PÅ DANMARKSKORTET	13
ET SMUKKERE RØRVIG – OGSÅ NÅR DET GÆLDER VEJE OG SKURE	20

UDGIVER

Bevaringsforeningen Rørvig By og Land
CVR nr. 34 79 91 72
info@rvbl.dk

REDAKTION

Anne Bornø
(Ansvarshavende redaktør)

ADRESSE

Vestergade 24
4581 Rørvig

MEDLEMSKAB: KR.300 PR. ÅR.

Tegnes via hjemmesiden rvbl.dk,
eller på mail til kassereren
Adresseændring meddeles på mail
til kassereren

ANNONCESALG

Varetages af Bestyrelsen

TRYK OG LAYOUT

Stibo Complete

FORSIDE

Åbning af Møllen med
Nykøbing Sjællands Stads
Orkester

Foto: Privat

KAMPEN om Rørvig

Af Lene Hjorth, Forperson for Rørvig By og Land.

Rørvig By og Land er en vigtig del af Rørvigs historie og i 2026 fylder vi 100 år. Foreningens formål var dengang og vil fortsat være de næste 100 år, at vi vil sikre de værdier, der har gjort Rørvig til et attraktivt sted for lokale borgere og landligere og at fremme rammerne for en bæredygtig udvikling.

Jeg vil gerne have lov til at gå tilbage til, den 30. juli 1926, hvor 50 mennesker mødtes, både landligere og sognets beboere, på Rørvig skole. Formålet var at få dannet en forening, som skal værne om den naturskønhed og de bevaringsværdige byhuse, der fandtes i Rørvig og på Rørvighalvøen.

Jeg kunne godt unde de 50 fremmødte mennesker i dag at se, hvor meget deres nystiftede forening har været med til at præge bevarelsen af både byen og landskabet på stort set alle områder i de 98 år, der er gået. Jeg håber, de vil blive både overraskede og stolte.

Allerede fra foreningens start var det meget vigtigt at få reddet den gamle mølle, som havde standset sin drift og nu stod og forfaldt. Foreningen havde et ønske om at bevare den og derfor købte man møllen og møllegrunden.

Dernæst ville man genrejse den gamle byplads, og etablere en fredning af Højsandet og omgivelserne omkring Højsandet.

Og så gik det ellers slag i slag. Rørvig strandpark, som er strandmarken og badestranden nord for havnen købte

foreningen for 18.000 kr. På Rørvig strandmark, som man kaldte det dengang, var der gang i en udstykning til byggegrunde. Derfor blev foreningen anmodet om, at skride ind så hurtigt som muligt for at hindre denne udstykning ved at rejse sagen i fredningsnævnet. Det lykkedes 8. august 1934 og foreningen erhvervede sig det store område og gennemførte en offentlig fredning og overdrog senere arealet til kommunen. Denne sag var, som mange af de kommende, en krævede proces med meget arbejde af medlemmerne af foreningen. Foreningen og Danmarks Naturfredningsforening arbejdede ofte sammen om fredning af store arealer som fx Korshage, Dybesø, Nakke, Skredbjerg, og Isefjord-kysten for blot at nævne nogle. Altid med involvering af myndighederne, stærke civile kræfter og meget generøse lodsejere, der har doneret eller solgt store naturarealer til meget rimelige priser, så det har kunne lade sig gøre at erhverve jorden og så sidenhen få det fredet.

Det samme gælder for byen. Fra begyndelsen havde foreningen fokus på bevarelse af de smukke huse i Rørvig. Et af hovedpunkterne var, at Rørvigs gamle bydel fra Lodsoldermandsgården til Højsandhuset i øst

og nord, til præstegården og Rørvig Mølle i vest og syd, ikke måtte bygges med hverken træhuse, betonhuse eller huse i mere end en etage. I tresserne begyndte foreningen også at tage sig af andre ting, så som losse- og genbrugspladser, kloakering rensningsanlæg vandtårn og andre faciliteter, som er vigtige for byens drift og udseende. I de senere år er der kommet bæredygtighed og forskønnelse af byen på agendaen.

Samspil og samarbejde mellem landligere og fastboere har altid været særdeles vigtigt for foreningen. Og kampen om bevarelsen har kunnet lade sig gøre, fordi der har været en stålsat vilje og en generøsitet i lokalsamfundet i Rørvig.

Sådan er foreningen også i dag. Vi arbejder ud fra et fælles ståsted og en historie, som giver os identitet. Vores værdier er med til at give os en ramme for den udvikling, som vi ønsker.

Bestyrelsen i Rørvig By og Land

FORPERSON

Lene Hjorth
Rentemestervej 51T
2450 København NV
Tlf. 40 50 90 70
Mail: lene@lenehjorth.dk

NÆSTFORPERSON

Arne Jørgensen
Møllegårdsvænget 14,
4581 Rørvig.
Tlf. 53 88 42 62
Mail: arnejorgensen50@gmail.dk

KASSERER

Anders Klüver Rasmussen
Rentemestervej 51T
2450 København NV
Tlf. 30 35 95 75
Mail: anders@kluvermanagement.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Mette Qvist Jensen
Furesøvænget 4,
2830 Virum
Tlf. 61 72 10 20
Mail: mette.qvist3@gmail.com

BESTYRELSESMEDLEM

Alf Theilgaard
Toldbodvej 21
4581 Rørvig.
Mail: alf.theilgaard@toldbodvej21.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Anne Bornø
Frederiksberg Alle 38,3
1820 Frederiksberg C.
Tlf.: 27 28 01 04
Mail: rvbl@bornoe.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Jeanette Prior Nielsen
Søndervangsvej 9,
4581 Rørvig.
Tlf.: 60 69 37 00
Mail: jeanette.prior@outlook.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Ole Wiborg
Søndervangsvej 3,
4581 Rørvig.
Tlf.: 40 79 00 32
Mail: olewiborg@privat.dk

Derfor har vi taget os af Møllen og har igennem, især de sidste fem år, brugt mange penge og kræfter på at genskabe Rørvigs vartegn.

Renoveringen har kun kunnet lade sig gøre, fordi mange mennesker fra mange dele af samfundet er gået sammen om projektet. Først og fremmest tidligere bestyrelsesmedlemmer fra Rørvig By og Land, der har gjort et stort arbejde i at søge midler fra fonde og dermed gjort projektet muligt. Dernæst har Foreningen givet en million kroner til projektet og desuden ydet en kæmpe indsats fra mange frivillige kræfter, der har været med til at gøre arbejdet muligt.

I øjeblikket har foreningen fokus på Bymidten, som trænger til at blive gentænkt, så den bliver mere tilgængelig og anvendelig for flere borgere med forskellige aktiviteter og ikke kun bruges som P-plads og som gennemkørselsareal, som det desværre er tilfældet i dag.

På samme måde er en gruppe i gang med et "forskønnelsesprojekt" i Rørvig, hvor de tager fat i forskellige opgaver, som kommunen ikke løfter. Det er en fornøjelse at se de flotte resultater på buskure m.m.

I sagen om Tårnet ved Danmarks Midtpunkt har vi fra start af besluttet, at vi vil undersøge om projektet understøtter eller underminerer de værdier (natur og kultur), som foreningen er sat i verdenen for at sikre. Foreningen vil også vurdere om projektet ligger indenfor de love og regler, der gælder for kommunale og statslige planer, der gælder for området, hvor man tænker at opføre det i.

Vi vil være konstruktive og kritiske, helt i overensstemmelse med foreningens formål.

Det sidste er vigtigt og her vil vi gerne slå fast, at foreningen ikke accepterer, at Odsherred Kommune og andre myndigheder, skal lykkes med ikke at overholde deres egne vedtagne regler og beslutninger. Det er problematisk, hvis beslutningstagerne ukritisk falder for et projekt, der er flot præsenteret med en udo-kumenteret udsigt til øget indtjening for Rørvig.

Vi er en bevaringsforening, men vi er ikke imod at Rørvig udvikler sig. Tværtimod, er udvikling og vækst et vilkår for en by og det er med til at fremtidssikre grundlaget for borgere, erhvervsliv og civilsamfund.

Alligevel vil jeg igen tillade mig at tage fortidens briller på og forestille mig, hvad foreningens stiftere ville tænke om Rørvig by og naturen omkring byen i dag. Jeg tror, de ville være blevet skuffede over, at så meget af den vilde og varierede natur er forsvundet og at det oprindelige bymiljø er så forandret, som det er tilfældet.

Jeg håber også at de vil tænke på, at hvis foreningen ikke havde eksisteret, ville der have været endnu færre naturområder og bevaringsværdige huse, end der er i dag.

Til gengæld ville de kunne nikke genkendende til den kamp, der åbenbart altid vil være i Rørvig, når vi taler om bevarelse af by og natur, og som vi også kender til i dag. Foreningen vil altid være forkæmpere for byen og naturen, som hele tiden er under pres. En kamp der startede for længe siden og som vi fortsætter med.

Jeg har ladet mig inspirere af Bo Bræstrups artikel i "Mellem Kattegat og Isefjord".

Lene@lenehjorth.dk

Indkaldelse til GENERALFORSAMLING

i Bevaringsforeningen Rørvig By og Land
Rørvig Centret, Nørrevangsvej 49, 4581 Rørvig.

FREDAG DEN 23. AUGUST KLOKKEN 18.00

**BEMÆRK
NYT STED**

Generalforsamlingen starter kl. 18.00 med to oplæg.

1. Præsentation af "Analyse af de lokaløkonomiske effekter af forlystelsesparken Danmarks Midtpunkt". Analysen er bestilt af Rørvig By og Land med økonomisk støtte fra lokale borgere og landiggere i Rørvig.
2. Masseturisme og befolkningsreaktioner - fra Rørvig og i verden. Ved Professor Jon Sundbo

Selve generalforsamlingen starter kl. 19.00.

DAGSORDEN FOR ORDINÆR GENERALFORSAMLING 2024

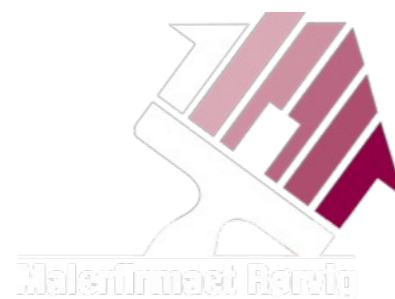
1. Valg af dirigent og stemmetællere
2. Forpersonens beretning
3. Beretninger fra foreningens faste udvalg
4. Fremlæggelse af regnskab til godkendelse. Nyt bilag ligger på hjemmesiden
5. Fremlæggelse af budget og fastsættelse af kontingent. Nyt bilag ligger på hjemmesiden
6. Fremlæggelse af budgetoplæg for efterfølgende regnskabsår. Nyt bilag ligger på hjemmesiden
7. Indkomne forslag
  - a. Forslag om ikke at udgive trykt blad i 2024. Forslagsstiller: Bestyrelsen. Forslaget ligger på hjemmesiden.
  - a. Forslag om ikke at udgive trykt blad i 2024. Forslagsstiller; Bestyrelsen. Forslaget ligger på hjemmesiden.
8. Valg af bestyrelsesmedlemmer
9. Valg af 2 bestyrelsessuppleanter
10. Valg af 2 revisorer og revisorsuppleant
11. Eventuelt

Bestyrelsen anmoder om, at man tilmelder sig på RVBL@outlook.dk. Det er ikke et krav for at møde op..

RØRRVIG MØLLES SPONSORER 2024

RØRVIG FISK & RØGERI

Malerfirmaet Rørvig

KLÜVER MANAGEMENT
Anders Klüver Rasmussen

SNEDKER- & TØMRERMESTRE
Aage Petersen & Søn Aps

PROJEKT RØRVIG BYMIDTE

Af Anders Klüver Rasmussen, bestyrelsesmedlem

Rørvig by har pletter, som kunne trænge til at blive gentænkt eller få et brush-up. Et af disse områder er det man kunne kalde bymidten.

Når jeg taler om bymidten er det gaderne og pladserne omkring købmandsbutikken, den gamle slagterbutik og cykelbutikken. Det kan dække fra rundkørslen når man kommer til Rørvig, nedad Smedestræde til Østergade og igen videre ad Smedestræde tilbage til Toldbodgade. Ligeledes pladsen ved cykelbutikken ned imod Løvstræde. Strækningen ved Østergade kan gå helt til Brøndstræde.

Der kan argumenteres for andre afgrænsninger, men det er cirka denne afgrænsning, der arbejdes med i dette projekt.

Ideen til projekt Rørvig Bymidte

Ideen til projektet kom i forbindelse med Dagrofas planer om en ny købmandsbutik i Smedestræde. Dagrofa anmodede om byggetilladelse og fik den. I den proces begyndte Rørvig By og Land at tænke om ikke nybygning af en købmandsbutik kunne være startskuddet på en tilsvarende nytænkning af bymidten.

I dag mødes borgere, gæster og alle andre af en rundkørsel, når man kommer til byen. Nedad Smedestræde kommer først en grim p-plads med affaldscontainere og sammensunkne stengærder.

Når købmandsbutikken – der jo alligevel skal renoveres – er passeret kommer man til et område, hvor man

hurtigt kommer i tvivl om, hvorvidt al den asfalt er en vej, et fortov, en plads eller parkeringsareal. Det hele flyder sammen uden integrerende elementer.

Dertil skal lægges, at Smedestræde og Østergade er gennemfartsvej for alle borgere og landligere, der skal til grenpladsen med deres trailere.

Det skrider på at blive udnyttet bedre og på at få et samlet udtryk.

Projektet starter op

Rørvig By og Land nedsatte et projekt og har arbejdet med bymidten lige siden vinter 2023/24.

I februar samlede foreningen erhvervsfolk og foreninger, der beskæftigede sig med byens udvikling, til en drøftelse af muligheder og ønsker til bymidten.

Mødet afslørede et stort engagement og ønske om at gøre noget ved arealet.

Efter mødet tog Rørvig By og Land kontakt til kommunen for at drøfte muligheder og kommunens mulige engagement. Det var ret skuffende. Kommunen ville ikke bidrage med økonomi, men kunne måske afse nogle resurser til at bistå med fx fondsansøgninger. Efter miseren med Odsherred Forsyning er velvilligheden fra kommunen nok ikke steget. Projektet har ligget stille indtil som-

mer 2024 grundet andre projekter, der dukkede op i Rørvig.

Projektets forløb

Projektets første fase, der forløber her i 2024, er Ide-fasen. Det er her de "vilde" ideer skal formuleres og de mulige forslag skal identificeres. Der skal udarbejdes en form for vision, og bruttoliste af mulige anvendelser og udnyttelse af området.

I august 2024 vil der blive afholdt en koncentreret workshop, hvor Rørvig By og Land vil åbne mulighedsrummet for arealet. Der skal tænkes visionært og "lidt ud af boksen".

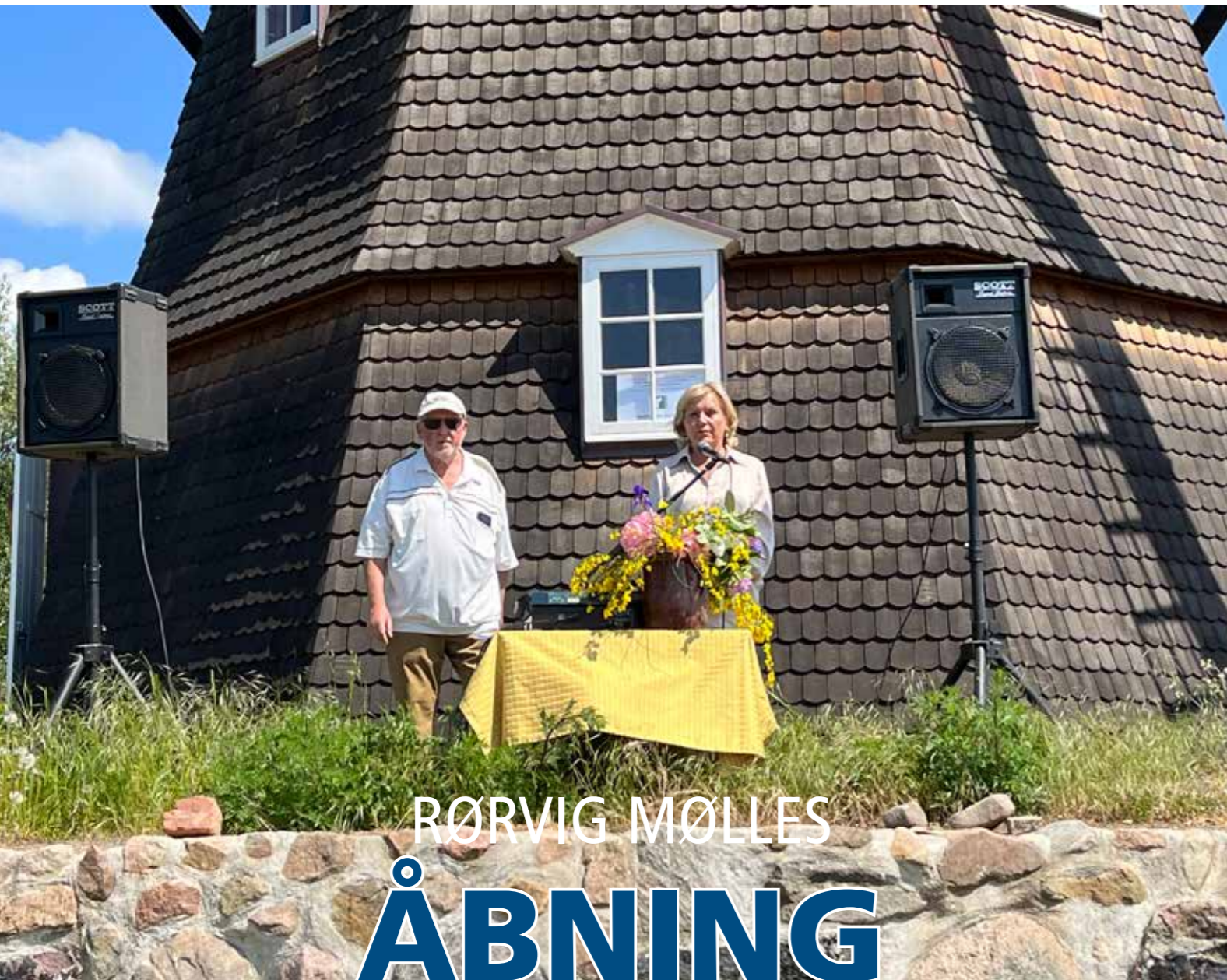
Rørvig By og Land har sammen med Foreningen Strædet søgt Danmark By og Land om en fondsbevilling til afholdelse af borgermøde om bymidten. Den er kommet igennem. Det muliggør et større borgermøde, som Rørvig By og Land regner med vil blive afholdt i september eller start oktober.

På borgermødet vil alle have mulighed for at komme med input til det skelet af visioner, som workshoppen har identificeret.

Vi ser frem til en sjov og produktiv proces, der skal ende op med at der er ideer, der kan danne grundlag for den videre dialog og afsøgning af finansiering med kommunen og fonde.

Udklip af Lokalplan nr. 2011-36. Viser området omkring Rørvig Bymidte

RØRVIG MØLLES ÅBNING

Af Mølleudvalget

For Rørvig By og Land var det en stor glæde at kunne åbne Møllen efter restaureringen. Det skete den 20. maj ved en stor fest med ca. 300 gæster.

Siden indvielsen har byens smukke vartegn været enormt velbesøgt af byens borgere, sommerhusgæster og turister ved de ugentlige søndagsåbninger.

Møllen er et symbol, der på en og samme tid bringer os tilbage til for-

tiden og også ind i fremtiden. Mest af alt er den et symbol på naturens kræfter, vinden, som vi dengang, og nu igen, er så afhængige af.

”Den, der kommer først til mølle, får først malet”, lyder et gammelt ordprog. Udtrykket bruger vi stadig om

nogen, der er aktive og ”fremme i skoen”. Et sådant symbol på fremdrift er Rørvig Mølle.

Rørvig Mølle blev opført i 1842 af møller Niels Pedersen. Den er det, man kalder en Hollandsk mølle, som er karakteriseret ved, at kun hatten er bevægelig.

Dengang var Møllen en stor bæredygtig ressource, der sikrede mel til

borgerne og den var en vigtig brik i områdets og Rørvigs udvikling.

Møllen repræsenterer en bondekultur og formidler fortællingen om en begyndende industri, hvor møllen var Rørvigs første rigtige virksomhed, der solgte mel til hele Danmark og sågar også til Island.

På grund af den øgede konkurrence mellem møllerne i Odsherred, blev møllen i Rørvig efterhånden udspillet. Rørvig Mølle fulgte ikke med tiden og fik aldrig selvkrøjer og heller ikke hjælpemotor, da det kom frem.

Det er, set fra et bevaringsmæssigt perspektiv, en af møllens kvaliteter, fordi den står uberørt af den tids moderne teknologi og er en meget værdifuld repræsentant for det danske møllelandskab.

I 1924 holder Møllen op med at producere. Og i 1926 stiftes ”For-

eningen til Værn om Rørvig Sogns Naturskønhed”. Det der i dag er Bevaringsforeningen Rørvig By og Land. Foreningen overtager møllen i 1928 og Møllen bliver fredet i 1948. Foreningen ejer også den omliggende jord, som også er fredet.

Renovering af Møllen

Rørvig By og Land arbejder for at bevare områdets smukke natur og byens gamle og charmerende huse. Vi vil passe på det, vi holder af.

Derfor har vi taget os af Møllen og har igennem, især de sidste fem år, brugt mange penge og kræfter på at genskabe Rørvigs vartegn.

Renoveringen har kun kunnet lade sig gøre, fordi mange mennesker fra mange dele af samfundet er gået sammen om projektet. Først og fremmest tidligere medlemmer fra Rørvig By og Land – især tidligere bestyrelsesmedlemmer, der har gjort et stort

arbejde i at søge midler fra fonde og dermed gjort projektet muligt.

Også den nuværende bestyrelse og især Arne Jørgensen, Mølleudvalgets formand har vi meget at takke for. Arne har lagt mange gode kræfter i arbejdet.

Også andre medlemmer fra Rørvig By og land, har arbejdet ihærdigt på Møllegrunden.

Ligesom mange frivillige fra nær og fjern har brugt deres energi på at færdiggjort Møllen.

Det har været et meget kostbart projekt. Omkring 7,2 millioner er blevet brugt. Derfor har vi meget at takke fondene for og Rørvig By og Land, hvor sidstnævnte har lagt ca. 1 million kr. i opgaven med at renovere Møllen.

Festdag i maj

Ved åbningen af Møllen spillede Nykøbing Sjællands Stads Orkester, og foreningens forperson Lene Hjorth bød velkommen, hvor hun havde lejlighed til at takke de mange frivillige, dygtige håndværkere, sponsorer, fonde, arkitekt, fotograf m.fl., der havde gjort restaureringen mulig.

Derefter kunne Odsherreds borgmester Karina Vincentz forestå den officielle genåbning af Møllen.

Rørvig By og Land glæder sig over at så mange har lyst til at besøge Møllen og at bruge Møllegrunden som platform for fremtidige aktiviteter.

Besøg verdens mest børnevenlige streetfood-område i efterårsferien

Gratis adgang fra Tindhulevej 16B, 4573 Højby

Lørdag d. 12/10 - Søndag d. 20/10

Glad jer til Gårdhavens efterårsmenuer & aktiviteter i børnehøjde, der er fri adgang til dele af Sommerland Sjællands MiniLegeland.

Oplev bodernes efterårsmenuer, hvor du kan få en masse lækkerier baseret på lokale råvarer.

Kig forbi og se det fulde udvalg i bodernes menukort – vi har både klassikerne, du kender fra sommersæsonen, såvel som nye spændende retter krydret med en god portion efterårsstemning.

Find åbningstider og læs mere på:

www.gaardhavenstreetfood.dk

FORLYSTELSESPARKEN VED DANMARKS MIDTPUNKT I RØRVIG For eller imod?

Af Lene Hjorth og Anders Kløver Rasmussen

Foto John Olsen/ Photodan.dk

Det er et spørgsmål som både fastboere og sommerhusejere stiller sig denne sommer og med god grund. For projektet har en karakter, som med tiden kan være med til forandre Rørvig by, naturen og miljøet omkring Danmarks Midtpunkt markant.

Derfor vil Rørvig By og Land oplyse om projektet og begrunde at foreningen er imod gennemførelsen af det. Foreningen håber, at fastboere og sommerhusejere får mulighed for at tage stilling til det, inden det er for sent.

Kort om projektet ved Danmarks Midtpunkt:

4. april i år præsenterede ejerne af Rørvig Kro deres plan om at etablere en forlystelsespark i et landbrugs- og naturområde ved Nørrevang lige uden for Rørvig. Der, hvor der står en sten, som angiveligt markerer Danmarks Midtpunkt.

- Det samlede areal af forlystelsesparken er 170.000 kvm – dvs. dobbelt så stort som Tivoli i København.
- Der skal bygges et 25 meter højt skovtårn, med tilhørende aktiviteter som boardwalk, skovklatring, tovbane, rutsjebane, vandlegeplads, inklusive skøjtebane, børnezoo og overnatningsmuligheder

i landskabshelters og popup shelters. bålpladser, blomstermarker. Dertil en restaurant, fællesspisning, orangeri og muligvis et Geopark Besøgscenter.

- P-plads til 200 biler og busser.
- Projektet er beliggende i landzone i et nationalt bevaringsværdigt område og det ligger indenfor kystnærhedszonen, som er et naturbeskyttet område.
- Parken ligger 17 km fra motortrafikvej. Herfra er der kun landevej til Rørvig.
- Projektet kan medføre store trafikale udfordringer, idet det anslås at der kan komme imellem 200 og 400 biler hver dag i sommermånederne, hvor der i forvejen er massive trafikproblemer.
- Den ligger tæt op ad eksisterende bebyggelse, og mange sommerhusejere vil få indkig i deres haver fra Tårnet.

Al dette skal placeres i Nørrevangs området øst for Rørvig By. Et område der i dag er udlagt i Kommuneplan som bevaringsværdigt kulturlandskab og af staten udlagt som national geologisk interesseområde og nationalt kystlandskab.

Vi vil gerne udvikle Rørvig og omegn

Det er vigtigt at slå fast, at Rørvig By og Land gerne vil udvikling, men vi accepterer ikke at Odsherred Kommune og andre myndigheder, skal lykkes med ikke at overholde deres egne vedtagne regler og beslutninger. Det er problematisk, hvis beslutningstagerne ukritisk falder for et projekt, der er flot præsenteret med en udokumenteret udsigt til øget indtjening for Rørvig.

Helårsturisme og indtjening til Rørvig By

Initiativtagerne til projektet har markedsført det som en indsats for at øge helårsturismen i Rørvig, så der også sker noget uden for sæsonen, og dermed skabes lokale arbejdspladser.

Rørvig By og Land frigiver snart en analyse, der konkluderer, at der ikke kommer helårsturisme. Desuden vil indtjeningen i Rørvig by – udenfor Danmarks Midtpunkt – kun være

af ringe betydning. Langt den største indtjening kommer til ejerne af Danmarks Midtpunkt. Det anslås, at der vil komme 83.000 gæster til Danmarks Midtpunkt det første år, faldende til 50.000 det fjerde år. De vil komme med den samme fordeling som i dag – dvs. 58% vil komme i sommermånederne og 28% komme alene i juli, hvor belastningen er enorm i forvejen.

Andre eksperter har fremhævet risikoen for masse- og overturisme med alle de problemer, det vil give.

Trafik

Hvis projektet bliver gennemført, vil det medføre et trafikpres med mange biler, busser og lastbiler, som vejene slet ikke er bygget til i Rørvig og på halvøen. Det anslås, at de mange gæster vil føre til trafiksituationer med 200-400 biler om dagen udover den trafik, der er i dag, som allerede er kaotisk.

Projektet Forlystelsespark skal forpligte bygherre og kommune

Derfor vil Rørvig By og Land arbejde for, at projektet og kommunen bliver forpligtet til at undersøge alle konsekvenser, så de er klare for enhver og så de kan håndteres inden projektets påbegyndelse.

Vi kræver, at projektet bliver kortlagt grundigt, da det vil få stor indflydelse på Rørvig by og omegn og ikke mindst for naboerne i et stort område. Det handler især om miljø, trafik, nabogener, dyreliv, adgangsforskel, størrelse og eventuel økonomisk effekt for Rørvig. Der skal som minimum laves trafik analyser og en vurdering af konsekvenser for miljøet – en VVM-undersøgelse.

Rørvig By og Land har på et foretræde for Vækst- og Udviklingsudvalget anbefalet, at Odsherred Kommune siger nej tak og afslår at lave en lokalplan. Udvalget har besluttet at der skal skaffes flere oplysninger, før de kan tage stilling til et afslag eller en godkendelse.

Det kan blive dyrt for kommunen

Foreningen vil gerne udvikle by og land, men vi har det kritiske og konstruktive blik på, når så stort et projekt bliver præsenteret. Vi bekymrer os med rette for om trafikken og andre gener kan håndteres. Er det i virkeligheden et tilbageskridt for en bæredygtig udvikling og er projektet på langt sigt godt for Rørvig?

Den diskussion skal der være tid til og de ansvarlige for byggeri og pro-

ces bør tage deres ansvar alvorligt og sikre en åben dialog, så problemstillinger i projektet bliver gennemsigtige og eventuelt løst.

- Kommunen skal bruge ekstra ressourcer i teknisk forvaltning til en god offentlig inddragelsesproces.
- Rørvigs infrastruktur må udbygges med bredere veje, cykel- og gangstier både inde i byen og ud til forlystelsesparken.
- Der skal etableres kloakering og spildevandshåndtering til anlægget

HVAD KAN DU GØRE?

- Bevaringsforeningen Rørvig By og Land følger sagen tæt. Besøg rvbl.dk og også vores facebookgruppe.
- Har du hus eller sommerhus i Rørvig? Så få jeres grundejerforening eller vejlaug til at diskutere forslaget om Forlystelsesparken, og sende jeres indstilling til kommunen.
- "Borgergruppen for et autentisk Rørvig" er kritiske overfor Forlystelsesparken. Følg med på deres Facebook gruppe.

Hvorledes RØRVIG kom rigtigt ind på Danmarkskortet

Af Poul Darnell, folkepensionist, ingeniør M. IDA, videnskabshistoriker

Fra Thomas Bugges bog: Beskrivelse over den Opmaalings Maade, som er brugt ved de Danske geographiske Karter.

Ca. 200 m øst for min baghave ved Dybesø findes der en gravhøj, som på de gamle kort er benævnt "Birkehøj". I dag er højen beliggende på en privat sommerhusgrund på "Herman Sandbys vej" ved Dybesø.

I årene 1762 – 1822 udførtes den første videnskabelige og dermed også den første korrekte opmåling af kongeriget Danmark. Det var Vi-

denskabernes Selskab, som stod for opmålingerne, og Birkehøj var et af udgangspunkterne for opmålingen af den nordligste del af Odsherred, idet man herfra målte vinklerne til andre geodætiske stationer.

Opmålingen udførtes ved såkaldt "triangulering". Ved dette forstås, at landskabet blev opdelt i trekanter, hvorved man målte trekanternes

vinkler. Efterfølgende kunne man så beregne længderne af trekanternes sider, og begynde at udføre en mere detaljeret opmåling, når man kendte længden af trekanternes sider og de geodætiske stationers rette placering. Beregningen af trekanternes udførtes ved hjælp af de trigonometriske formler, der er kendt under navnet "trekantstilfældene".

Kobberstikket nedenfor viser de trekanter, som man benyttede ved opmålingen i og omkring Rørvig.

Bemærk de tre stationer: Birkehøj ved Dybesø, Spodsbjerg ved Hundested og skredbjerg på Nakkehalvøen. Et fjerde punkt var Troldbjerg (i dag Syvhøje ved Stårup). Det ses at linjen fra Birkehøj passerer Rørvig kirke på vej til Troldbjerg.

Resultaterne af trekantsberegningerne blev anført i tabeller, som vist.

Fra venstre er kolonnerne:

- Trekantene angivet med et nummer (51 – 54).
- Trekanternes geodætiske stationer.
- De observerede vinkler (1 grad måles i 60 bueminutter, skrives som 60'. 1 bueminut deles i 60 buesekunder, skrives som 60'")
- Skønnede korrektionsværdier i sekunder (fordi man vidste at opmålingerne var behæftet med fejl).
- Trekanternes beregnede sidelængder i danske alen. (1 alen = 2 danske fod = 62,8 cm.)

Hvis man f.eks. tager målingerne fra trekant nr. 52, så vil afstandene være:

- Skredbjerg til Birkehøj (Sb) være $7924 \times 0,628 = 976$ m

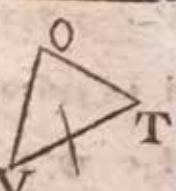
- Skredbjerg til Troldbjerg (i dag Syvhøje ved Stårup) (ST) være $11422 \times 0,628 = 7.173$ m
- Troldbjerg til Birkehøj (Tb) være $14321 \times 0,628 = 8.993$ m.

Udfører man en kontrolmåling på et moderne kort, vil man se, at afstandene stemmer godt overens med de gamle beregninger.

For at kunne opmåle hele Sjælland var det imidlertid nødvendigt at udføre i alt 80 trekantsopmålinger. Ialt blev der udført 5 kort. To kort for den nordlige del og to kort for den sydlige. Til sidst udførtes et samlende kort over Sjælland.

Det er kortet for den nordvestlige del af Sjælland, som jeg beskriver i denne artikel.

Fra Thomas Bugges bog: *Beskrivelse over den Opmaalings Maade, som er brugt ved de Danske geographiske Karter.*

51		T Troldbjerg i Odds herred.	T = 69. 37. 17	- 3"	SE = 13374 +
		S Skredbjerg eller Nakkehoved.	S = 57. 11. 32	- 4"	ST = 11422 +
		E Egebjerg Mølle.	E = 53. 11. 24	- 3"	ET = 11991
					ved Δ 38.
52		T Troldbjerg.	T = 33. 50. 53	+ 4"	ST = 11422 +
		S Skredbjerg.	S = 53. 44. 40	+ 6"	Sb = 7924 +
		b Birkehøj ved Rørvig.	b = 82. 44. 13	+ 4"	Tb = 14321 +
53		T Troldbjerg.	T = 69. 02. 43	+ 2"	TE = 11991
		E Egebjerg Mølle.	E = 89. 08. 41	+ 2"	TV = 32273 +
		V Birkehøj ved Drarholm.	V = 21. 48. 32	+ 0"	EV = 30142
					ved Δ 51.
54		O Oddens Mølle.	O = 72. 52. 9	0"	TV = 32273 +
		V Birkehøj.	V = 47. 38. 54	0"	TO = 24958 -
		T Troldbjerg.	T = 59. 28. 57	0"	VO = 29093 +

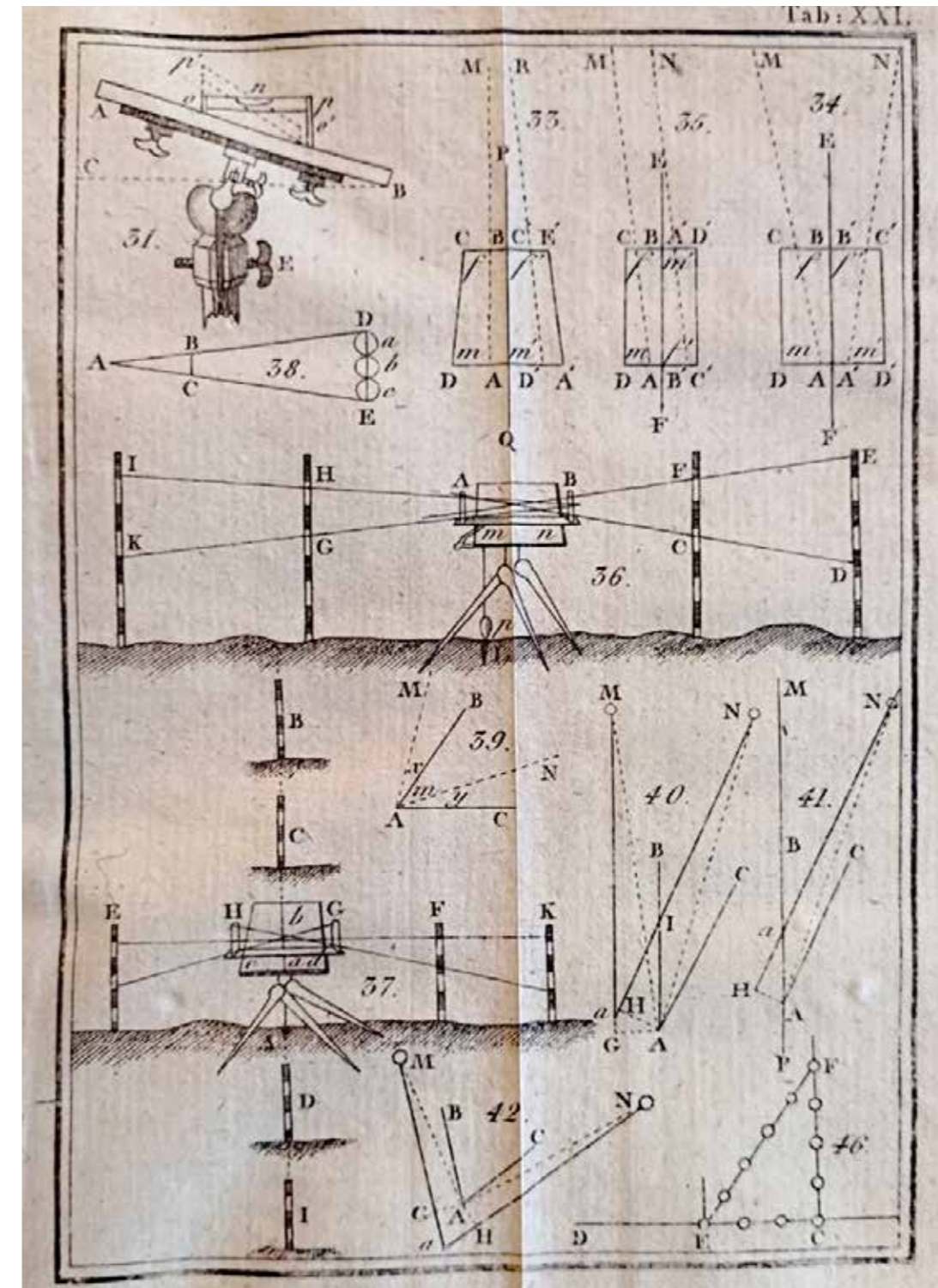

Illustration fra Thomas Bugges lærebog

Når man havde fået det overordnede trekantnetværk på plads, kunne man starte selve måle arbejdet, ved at man anbragte et målebord på en geodætisk station (f.eks. på Birkehøj). Målebordets opstilling og tilbehør er vist nedenfor på de to kobberstik. Må-

lebordet (fig. 36) blev placeret på et trebenet stativ således, at bordpladen kunne stilles vandret ved hjælp af et vaterpas.

Til målebordet fastgjordes et stykke papir, hvorpå der kunne tegnes linjer.

Oven på papiret blev diopterlinialen placeret. Diopterlinialen, som var et sigteinstrument, kunne nu rettes mod syd ved hjælp af et kompas, hvorefter hjælpere placerede stokke i landskabet. Disse fulgte diopterlinialens sigtelinje. Når sigtelinjerne var blevet

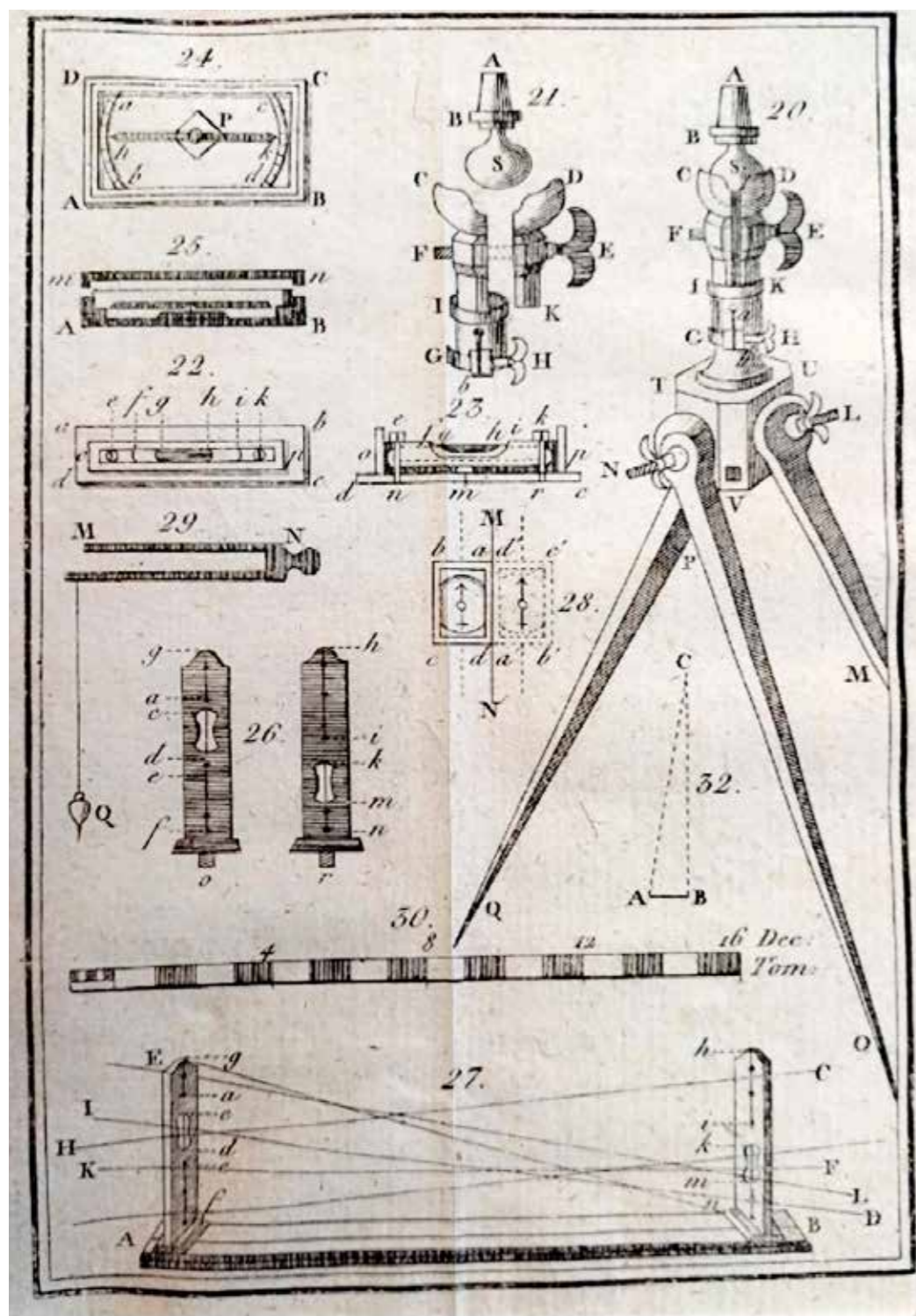
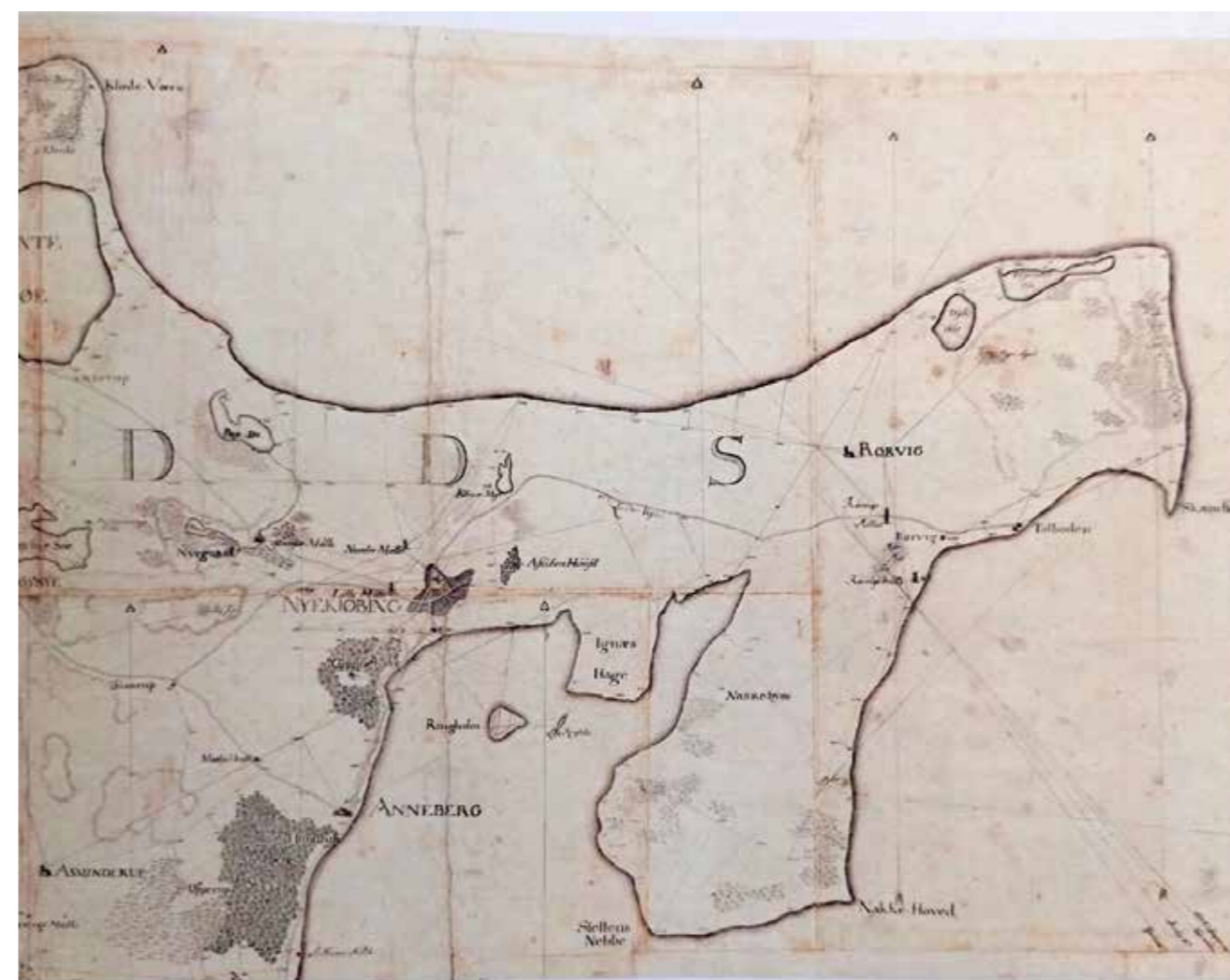

Illustration fra
Thomas Bugges
lærebog

Fra bogen: Mellem Kattegat og Isefjord. Rørvig
Naturfredningsforening 1926 - 2001

indtegnet midt på målebordsbladet, kunne andre lokaliteter som kirker, huse, søer og høje også tegnes ind. Målebordet blev nu flyttet i stokkenes retning, således at et nyt område kunne indtegnes på målebordet. Det område som i skala blev indtegnet på målebordet svarede til et opmålt om-

råde på 6,3 x 9,4 km af landskabet. Man arbejdede sig frem i parallelle linjer mod syd, samtidigt med at man af tegnede landskabet i ca. 3 km på hver side (øst-vest) af den nord-syd rettede sigtelinje, som var af tegnet på målebordet. Dette betød at papiret måtte skiftes efter 9 km. Nedenfor er

vist et kort fra 1769, som er sammensat af flere målebordsblade. Det ses, at også Rørvig kirke og møllerne er anvendt som udgangspunkt for opmålingerne.

Da opmålingerne var blevet afsluttet, startede det store arbejde med at

samle målebordsbladene til et landkort, idet bladene blev limet sammen. På denne måde fik man nu et sammenhængende kort, men i et for stort målestoksforhold. Da man ønskede, at kortene ikke måtte være alt for store, men derimod håndterlige, valgte man, at det endelige målestoksforhold skulle være 1:120.000. Det endelige kort blev derfor tegnet i dette målestoksforhold.

For at kunne trykke kortet var det nu nødvendigt, at det færdig tegnede kort blev overført til en kobberplade. Dette arbejde udførtes af en kobberstikker. Først da kunne trykningen af kortet begynde.

I 1771 blev kortet endelig udgivet. Kartouchen på kortet er vist th.

Kortprojektet blev ledet af professor Thomas Bugge (1740-1815), der var professor ved universitetet i fagene astronomi og matematik. Han skrev endog en lærebog i landmåling, idet han selv måtte oplære sine landmålere, hvoraf der blev ansat adskillige. En af disse var Caspar Wessel, og som det ses af kartouchen, var det også ham, som var ansvarlig for opmålingen i Odsherred.

Et udsnit af det færdige kort er vist nedenfor. Bemærk her hvorledes den nordlige del af Odsherred er vist samt, at Nørrevang i Rørvig er angivet som et separat område. Dette skyldes nok, at Nørrevang dengang var fuldstæn-

digt omgivet af flyvesands- og lyngområder.

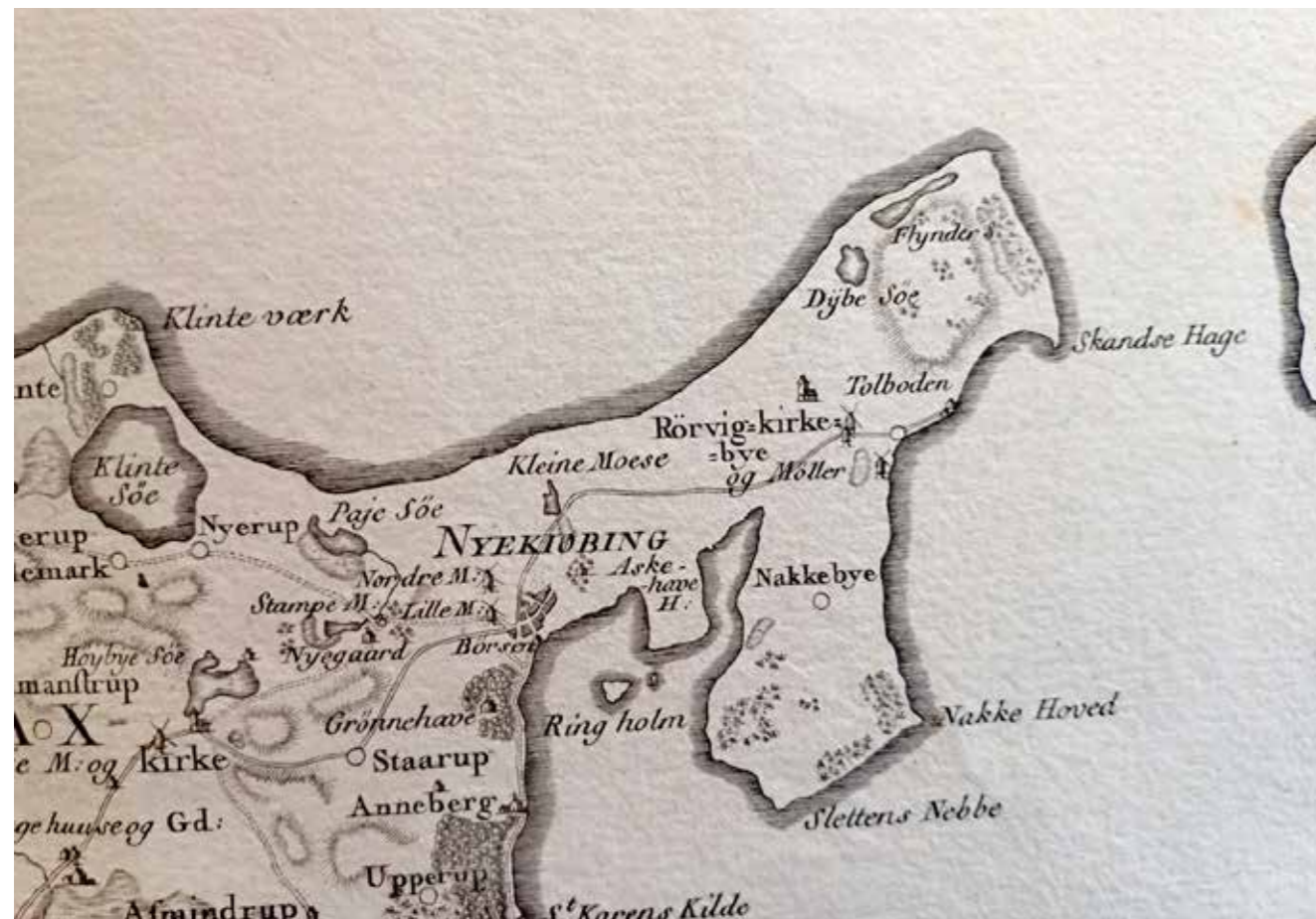
Da min beretning om kortlægningsprojektet er meget kortfattet og ufuldstændig, skal jeg hermed henviser til en mere omfattende litteratur for den, der gerne vil vide mere om den første videnskabelige opmåling af Danmark:

Thomas Bugge: Beskrivelse over den Opmaalings Maade som er brugt ved de Danske geographiske Karter, København 1779, Gyldendals Forlag.

Thomas Bugge: Den oekonomiske og den militaire Landmaaling, København 1814 (lærebog i landmåling).

Asger Lomholt: Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1742 – 1942, samlinger til selskabets historie, bind IV, København 1961. Landmaaling og fremstilling af kort under bestyrelse af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1761- 1843.

Thykier & Darnell: Dansk astronomi gennem 400 år, København 1990, forlaget RHODOS.

Alt under et tag

Kun 13 km sydvest for Rørvig

- ✓ Stort udvalg af LINDER joller
- ✓ Stort udvalg af Quicksilver både
- ✓ RIB & gummibåde på lager
- ✓ Mercury motorer på lager
- ✓ Reservedele på lager
- ✓ Autoriseret værksted
- ✓ Veludstyret butik
- ✓ Vandsportsudstyr
- ✓ Redningsveste
- ✓ Beklædning
- ✓ Bådudstyr
- ✓ Tolvværk

...Og alt hvad du har brug for til en skøn dag på vandet.

Besøg Danmarks største LINDER Center - med Danmarks bedste priser

Lækre Quicksilver på lager

Altid Mercury på lager

Mere end almindeligt veludstyret butik

Autoriseret forhandler af:

QUICKSILVER

Odsherred
Marineservice

www.odms.dk • Tlf. 8862 6232 • service@odms.dk

En del af ... MARINE PROSHOP

ET SMUKKERE RØRVIG

– også når det gælder veje og skure

Af Bestyrelsesmedlem Mette Qvist.
Fotos Susanne Melby

Højsommeren er bag os, og der har været tryk på i vores elskede Rørvig med dejlige sommeroplevelser som krabbefangst, badning, sejlsads, cykel- og vandreture, jazzkoncerter, cocktailparties og meget meget mere. Alt sammen skaber en masse færdsel på veje og stier, og slider selv sagt også på det hele. Og det kræver en løbende vedligeholdelse.

Foto: Odsherred Kommunes hjemmeside

Ved selvsyn og på baggrund af henvendelser til os i By- og Havneudvalget, er det tydeligt, at der er en del veje og stier, der er i dårlig stand lige nu. Nogle asfalterede veje er blevet næsten helt umulige at færdes på, og man kan med rette spørge, hvor kommunen er henne. Og det gjorde vi... En længere og udbytterig samtale med en embedsmand fra Odsherreds Trafikafdeling afklarede flere forhold.

"Giv et praj" appen

Kommunen udarbejder en vedligeholdelsesplan baseret på tilstandsvurderinger, og prioriterer efterfølgende i forhold til et budget. Og det er her, at vi som borgere kommer ind i billedet, for kommunen baserer deres plan på såvel egen inspektion som praj fra borgerne. Og for at facilitere dette, har kommunen fået oprettet en app: "Giv et praj" for Odsherred kommune. Her kan alle give meldinger om for eksempel huller i asfalten. Kommunen tilføjer disse oplysninger

til deres vedligeholdelsesoversigt, som anvendes ved bestilling hos entreprenørerne.

Så hermed videregivet en opfordring til alle gode Rørvig borgere at downloade appen "Giv et praj".

Veje og stier er som udgangspunkt en kommunal opgave, men så er der også de private fælles veje, hvor beboerne selv skal sørge for vedligeholdelse samt betale for udgifterne. Og kommunen har ingen rolle her. Derfor kan det give rigtig god mening, når man er beboer på en privat fælles vej etablerer et vejlaug. Udover de vigtige fælles opgaver, der skal løses inden slitage og antal store huller er blevet et problem for trafikken, så er der også en god mulighed for at lære naboerne bedre at kende.

Busskure udenfor kategori

Desværre kan "giv et praj" appen ikke bruges til reovering og vedligeholdelse af busskure. Busskurene hører tilsyneladende ikke under kommunen eller busselskabet, men derimod til kategorien "ingenmandsland"...

Derfor er det vigtigt og meget positivt, at gode kræfter under betegnelsen "forskønnelsesprojektet" i regi af Rørvig By og Land, trækker i arbejdstøjet flankeret af økonomisk støtte til materialerne fra Rørvig Maleren, Malerfirmaet Rørvig og Farvehandel samt Rørvig By og Land.

Gennem det seneste år er det blevet til reovering og maling af fire busskure og andre mindre opgaver. Det er en fornøjelse at se de flotte resultater.

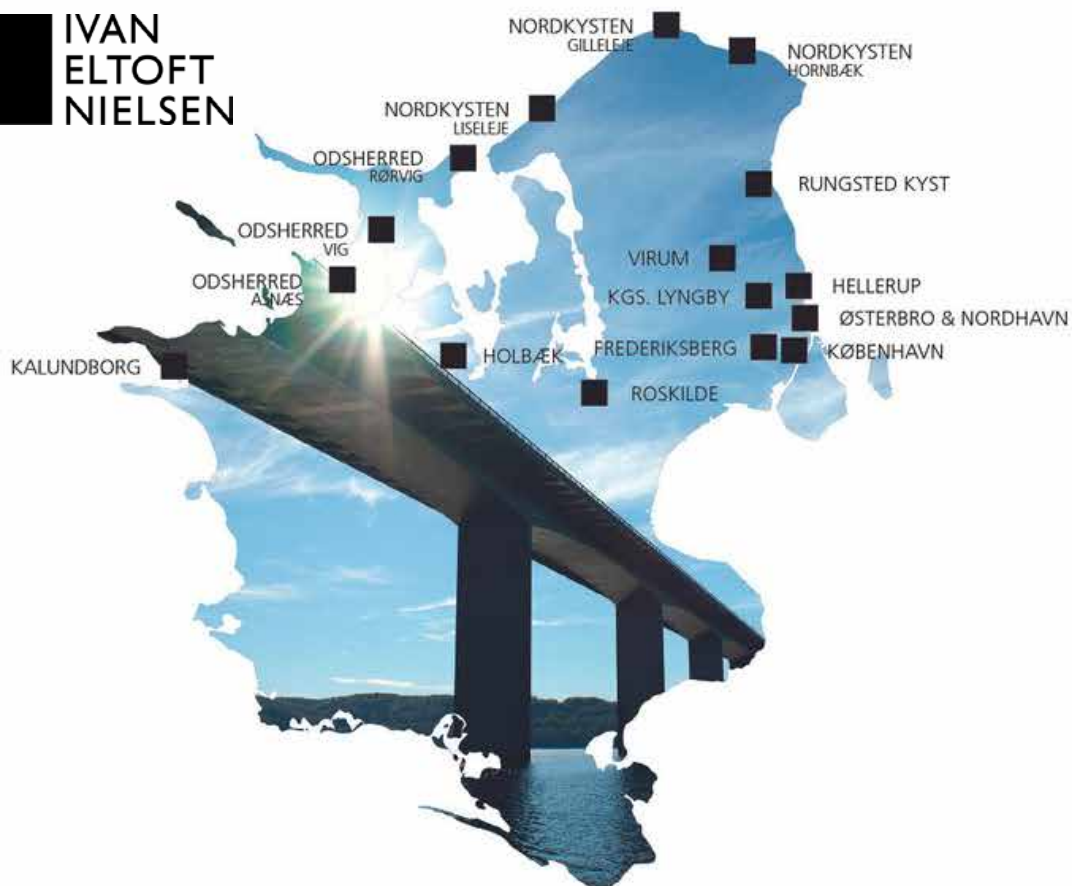
By- og havneudvalget

Vi har brug for mange gode kræfter for fortsat at sikre smukke rammer for vores Rørvig, så meld jer endelig til under fanerne.

Vi vil også gerne høre forslag/ønsker fra jer kære medlemmer, som I bedes skrive til nedenstående.

mette.qvist3@gmail.com

**IVAN
ELTOFT
NIELSEN**

Sælge, skal, skal ikke?

Tvivel er livets ledsager. Men selv om man får vurderet sin bolig, er det hverken sat til salg eller solgt. Derfor er en vurdering et godt sted at begynde, hvis man vil være sikker på at tage den rigtige beslutning. Ja, det er uforpligtende.

... Kontakt os på info@eltoftnielsen.dk eller ring på tlf. 70 20 21 05, hvis du også ønsker at få vurderet din bolig

Mathias Norman
Knudsen
Indehaver
Ejendomsmægler MDE

Jesper Bregnegaard
Andersen
Filiatchef
Ejendomsmægler MDE
Cand.merc.emf

Katja Sørensen
Ejendomsmægler MDE

Laura Holm
Salg